

คุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน
ชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี*
SUSTAINABLE CREATIVE TOURISM RESOURCE ATTRIBUTES TO
BAN NEANKLAN, BANG SA KAO SUBDISTRICT,
CHANTHABURI PROVINCE

อัมณสุชา ทองลา¹ และ นันทัก บुरขจรกุล²

Ansucha Tongla¹ and Nantapak Burakachonkun²

¹⁻²คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

¹⁻²Faculty of management sciences, Rambhai Rajabhat university, Thailand

Corresponding Author's Email: ansucha.t@rbru.ac.th

วันที่รับบทความ : 15 พฤศจิกายน 2568; วันแก้ไขบทความ 20 พฤศจิกายน 2568;

วันที่ตอบรับบทความ : 22 พฤศจิกายน 2568

Received 15 November 2025; Revised 20 November 2025; Accepted 22 November 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) สำรวจและจำแนกประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 2) ศึกษาคุณลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และ 3) เพื่อเสนอผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน บ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ 1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลของนักท่องเที่ยวและวิเคราะห์ใช้สถิติเชิงพรรณนา หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2. หน่วยงานภาครัฐ และตัวแทนคนในพื้นที่ รวม 10 คน ใช้แบบ

Citation:

* อัมณสุชา ทองลา และ นันทัก บुरขจรกุล. (2568). คุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน
ชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี. วารสารสหศาสตร์การพัฒนสังคม, 3(6), 417-431.

Ansucha Tongla and Nantapak Burakachonkun. (2025). Sustainable Creative Tourism Resource Attributes To
Ban Neanklan, Bang Sa Kao Subdistrict, Chanthaburi Province. Journal of Interdisciplinary Social
Development, 3(6), 417-431.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

สัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมกลุ่มย่อย ในการเก็บข้อมูลหน่วยงานภาครัฐ และตัวแทนคนในพื้นที่ และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บ้านเนินกลางสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ ประเภทมรดกวัฒนธรรม ประเภทกลุ่มวิถีชีวิต และสินค้าที่ตอบสนองตามความต้องการที่แตกต่าง 2. คุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของบ้านเนินกลางนั้นภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งคุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีค่าสูงสุด คือ 1. ด้านการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยว 2. ด้านการสร้างทักษะและประสบการณ์ 3. ด้านการมีเอกลักษณ์และโดดเด่น 4. ด้านการมีความแท้จริงในวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ และประสบการณ์จริง 5. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวและคนท้องถิ่น ตามลำดับและ 3. ผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน บ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี ได้แก่ 1. กิจกรรมการถ่ายภาพ และวาดภาพสะท้อนวิถีชีวิตชุมชน 2. การเรียนรู้ทำขนมจากถั่วลิสง 3. ทำอาหารเมนูชาหมูต้มถั่วลิสง 4. เปิดศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5. โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: คุณลักษณะ, การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์, บ้านเนินกลาง จังหวัดจันทบุรี

Abstract

This study aimed to explore and classify creative tourism resources, study their characteristics, and propose sustainable creative tourism products and activities in Ban Noen Klang, Bang Srakao Subdistrict, Chanthaburi Province. The sample consisted of: 1. 400 Thai tourists traveling in Chanthaburi Province and accidental sampling. A questionnaire was used to collect tourist data and analyze the data using descriptive statistics such as mean and standard deviation. 2. 10 representatives from government agencies and local residents. Data were collected using in-depth interviews and focus group discussions. Content analysis was also used.

The results revealed that: 1. Creative tourism resources in Ban Noen Klang can be divided into three groups: cultural heritage, lifestyle, and products that meet diverse needs. 2. The overall characteristics of creative tourism resources

in Ban Noen Klang are at the highest level. The characteristics of creative tourism resources with the highest value are: 1. Opportunity for tourists 2. Skills and experience building 3. Uniqueness and distinctiveness 4. Authenticity in production methods, products, and real experiences 5. Knowledge exchange between tourists and locals, respectively, and 3. Sustainable creative tourism products and activities at Ban Noen Klang, Bang Srakao Subdistrict, Chanthaburi Province include: 1. Photography and drawing activities reflecting the community's way of life 2. Learning to make peanut desserts 3. Cooking pork leg soup with peanuts 4. Opening a learning center based on the Sufficiency Economy Philosophy 5. Sustainable creative tourism program

Keywords: attributes, creative tourism, banneanklan chanthaburi province.

บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมแห่งความหวังที่สามารถเพิ่มรายได้และพัฒนาประเทศได้เป็นอันดับต้น ๆ แต่การเจริญเติบโตที่รวดเร็วและก้าวกระโดดของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ก็สร้างปัญหาต่อสภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่ ถ้าการจัดการไม่ดีพอ ปัจจุบันการท่องเที่ยวไทยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น นักท่องเที่ยวสนใจกับการเดินทางไปสถานที่จริง เพื่อสัมผัสความดั้งเดิมของพื้นที่นั้น ๆ อีกทั้งนักท่องเที่ยวไม่ได้กระจุกตัวอยู่เฉพาะในเมืองท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยม แต่มีการกระจายตัวสู่ท้องถิ่นมากขึ้น ส่งผลให้ท้องถิ่นต้องเตรียมตัวรองรับนักท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐควรมีมาตรการและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้กับชุมชนหรือท้องถิ่นด้วย จากการประกาศให้ท่องเที่ยววิถีไทยเป็นวาระแห่งชาติ โดยภาคส่วนการท่องเที่ยวถูกระบุใน “ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)” ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันโดยมีจุดประสงค์ให้ประเทศไทยถือเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีเศรษฐกิจที่มั่นคงและยั่งยืน และเป็นประเทศที่มีศักยภาพด้านการแข่งขัน โดยการสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว และสามารถผลักดันให้ประเทศไทยบรรลุวัตถุประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

โดยมีแผนพัฒนาภาคตะวันออก ในส่วนของการท่องเที่ยว คือรักษาและยกระดับการท่องเที่ยวคุณภาพในแหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวทางเลือก รวมทั้งการพัฒนาธุรกิจ

เกี่ยวเนื่องที่เน้นคุณค่า อัตลักษณ์ ความยั่งยืน และเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย เชื่อมกับ แผนพัฒนาจังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีเป้าหมายให้จังหวัดจันทบุรีเป็นเมืองเศรษฐกิจการเกษตร อัญมณี การค้าชายแดน และการท่องเที่ยว มูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีความคิดสร้างสรรค์ และสังคมที่ดี ในประเด็นการพัฒนาจังหวัดในส่วนของการท่องเที่ยว จะเน้นยกระดับศักยภาพการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ที่เน้นที่การสร้างคุณค่า อัตลักษณ์ และความยั่งยืน โดยมีแผนงานพัฒนาการท่องเที่ยว คือ 1.โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยว 2. โครงการส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว (แผนพัฒนาจังหวัดจันทบุรี 2566-2570, 2566)

หมู่บ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี เป็นหมู่บ้านที่มีพื้นที่ตั้งอยู่ริมคลองบางสระแก้ว ชาวบ้านประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน ทำนา และปลูกถั่วเป็นอาชีพเสริม ซึ่งสามารถนำเอาวิถีชีวิตดั้งเดิมแบบนี้มาต่อยอดและพัฒนาเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ บ้านเนินกลางยังมีกิจกรรมที่หลากหลาย จากข้อมูลข้างต้นและการสำรวจพื้นที่เบื้องต้นจะเห็นได้ว่าทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้วมีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว แต่ผู้นำชุมชนกล่าวว่าในปัจจุบันการท่องเที่ยวของบ้านเนินกลางยังไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากนัก เนื่องจากมีหมู่บ้านท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงล้อมรอบและมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่ค่อนข้างจะคล้ายกัน นอกจากนี้ที่ตั้งของบ้านเนินกลางยังห่างไกลจากถนนเส้นทางหลักของตำบลบางสระแก้ว จึงทำให้หมู่บ้านเนินกลางยังไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากนัก ซึ่งชุมชนพยายามที่จะค้นหาเอกลักษณ์ของตนเองแต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของชุมชนนั้นคล้ายคลึงกับชุมชนบริเวณใกล้เคียง

ดังนั้น นักวิจัยจึงศึกษาเรื่องคุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์แบบยั่งยืน บ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างเอกลักษณ์ และความแตกต่างของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของบ้านเนินกลาง เพื่อให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวยังชุมชนตำบลบางสระแก้วมากขึ้นและสามารถอนุรักษ์ทรัพยากรอันมีค่าของชุมชนได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจและจำแนกประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ บ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ บ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี
3. เพื่อเสนอผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน บ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ Richards and Raymond (2000) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้พัฒนาทักษะของตน โดยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและสร้างประสบการณ์การเรียนรู้อย่างจริงจังที่สอดคล้องกับลักษณะของจุดหมายปลายทางที่ไปเยือน ซึ่งมีคุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ 1. สามารถเพิ่มทักษะและประสบการณ์ให้นักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวมีโอกาสพัฒนาทักษะด้านการสร้างสรรค์ของตนเองจากการมีส่วนร่วมกับเจ้าของพื้นที่ (Co-creating Tourism Experience) 2. นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกิจกรรม คือ การให้นักท่องเที่ยวร่วมทำกิจกรรมกับคนในท้องถิ่นนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง 3. ทรัพยากรมีเอกลักษณ์และโดดเด่น คือ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวในชุมชนนั้นจะต้องมีความโดดเด่นมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น 4. ความจริงแท้ในวิธีการผลิต ผลิตภัณฑ์และประสบการณ์จริง เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เป็นความจริงแท้ทั้งในด้านวิธีการผลิตและผลิตภัณฑ์หรือประสบการณ์จริง คือ มีวิธีการผลิตแบบดั้งเดิม 5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวและคนท้องถิ่น เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนจากสินค้าที่เป็นวัฒนธรรมระดับสูงไปสู่สินค้าที่เป็นวัฒนธรรมประจำวัน

แนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อูซาวดี พูลพิพัฒน์ (2545) กล่าวว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นแนวทางการพัฒนาที่มุ่งให้เกิดความสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ด้านสังคม เศรษฐกิจและการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม หรืออาจกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีความแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับ การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างไร้ขีดจำกัดที่เน้นการเพิ่มขึ้นของ

ปริมาณการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องมากกว่า ความยั่งยืนของการท่องเที่ยวในระยะ โดยมีหลักการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนดังต่อไปนี้ 1. การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี 2. การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็น 3. การรักษาความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ 4. การตั้งคณะกรรมการดูแลและพัฒนาการท่องเที่ยว 5. สนับสนุนกิจกรรมภายในท้องถิ่น 6. คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมท้องถิ่น 7. อาศัยความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภาครัฐ ประชาชนท้องถิ่น องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้อง 8. เป็นการฝึกอบรมบุคลากร 9. ข้อมูลข่าวสารที่สื่อให้กับนักท่องเที่ยว 10. การวิจัยและติดตามผล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ นั้น พบว่าคุณลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญในการออกแบบกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของชุมชน เช่นการศึกษาของ ศราวุธ ผิวแดงและคณะ (2559) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มชาติพันธุ์ลุ่มน้ำโขง” พบว่า ศักยภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้ง 8 กลุ่ม ที่สามารถนำมาพัฒนาให้เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์คือ อัตลักษณ์วัฒนธรรมประเพณี เช่น วัฒนธรรมการบริโภคอาหารการแต่งกาย ภาษา เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชมน วรงค์คำและคณะ (2563) ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนบ้านดอนบม ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” พบว่าการท่องเที่ยวด้วยการค้นหาอัตลักษณ์ ของกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่นเดียวกับ อธิป จันทรสุริยและคณะ (2563) ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ความเป็นไทยตลาดไทยย้อนยุคบ้านระจัน จังหวัดสิงห์บุรี” พบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บน ฐานอัตลักษณ์ความเป็นไทย ตลาดไทยย้อนยุคบ้านระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ประกอบด้วย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการตลาด ควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ พ่อค้า แม่ค้า ยังคงรักษาอัตลักษณ์ในช่วงยุคบางระจันอย่างต่อเนื่อง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ พลอย อินสว่างนันท์ และคณะ (2564) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดตรัง อย่างมีส่วนร่วม” พบว่า คาดหวังในด้านของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์มากที่สุด และด้านภาพลักษณ์ของ สถานที่ท่องเที่ยว ที่สัมพันธ์กับการรับรู้จากประสบการณ์จริง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจ (Survey research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ตัวแทนคนหมู่บ้านและหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางสระเก้า สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแหลมสิงห์ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สำนักงานจันทบุรี) โดยผู้วิจัยได้กำหนดการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นบุคคลและหน่วยงานที่ใกล้ชิดและมีหน้าที่รับผิดชอบ มีความรู้เกี่ยวกับพื้นที่และทรัพยากรการท่องเที่ยวบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระเก้า จังหวัดจันทบุรี เป็นอย่างดี รวมจำนวน 10 คน

1.2 การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดจันทบุรี จำนวน 400 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยขนาดของตัวอย่างได้มาจากการกำหนดตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณทาร์ยามาเน่ (Taro Yamane) กำหนดค่าความคาดเคลื่อนที่ .05

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ คือการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยสอบถามในประเด็น องค์ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว คุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตำบลบางสระเก้า จังหวัดจันทบุรี ในด้านต่าง ๆ โดยแบบสัมภาษณ์ประกอบไปด้วย 4 ตอน ดังต่อไปนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 คุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระเก้า จังหวัดจันทบุรี ตอนที่ 3 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระเก้า จังหวัดจันทบุรี ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระเก้า จังหวัดจันทบุรี 2. การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) การประชุมกลุ่มย่อย ในประเด็นการถอดบทเรียนเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว คุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระเก้า จังหวัดจันทบุรีที่เหมาะสมต่อไป เพื่อใช้ในการรองรับนักท่องเที่ยวโดยครอบคลุมประเด็นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตำบลบางสระเก้า จังหวัดจันทบุรี

2.2 การวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบบสอบถามมีรายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน ดังต่อไปนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 คุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี ตอนที่ 3 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี โดยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ได้การตรวจสอบเครื่องมือ พิจารณาจากความสอดคล้องของเนื้อหา และวัตถุประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท คือ 1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่ การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง และการแจกแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของข้อมูล 2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ต่างๆ เช่น หนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ และบทความทางวิชาการเพื่อให้เนื้อหาที่ศึกษามีความสมบูรณ์มากที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเสร็จสิ้นผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักทางสถิติต่าง ๆ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ แบบสอบถามส่วนที่ 1 ในการวิเคราะห์คุณลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (frequencies) และค่าร้อยละ (percentage) แล้วนำเสนอในรูปตาราง ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อคุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของ บ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตาราง วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดค่าเฉลี่ยระดับคะแนนความพึงพอใจ เป็น 5 ระดับ คือระดับสูงสุด ระดับสูงระดับปานกลาง ระดับต่ำ และระดับต่ำที่สุด ขนาดของช่วงระดับคะแนน คือ 0.8

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมกับแนวคิดทฤษฎี (Content Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการลงพื้นที่ จากการสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มย่อย ของผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่าง โดยการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมกับแนวคิดทฤษฎี จัดหมวดหมู่ของประเด็นที่ศึกษา สรุปและตีความ (Conclusion and interpretation) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลในภาพรวมภายใต้ขั้นตอนของการศึกษาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำเสนอผลการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive) ในแต่ละประเด็นที่ศึกษา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อสำรวจและจำแนกประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ บ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ประเภทมรดกวัฒนธรรม (Cultural Heritage) จากการศึกษาชุมชนบ้านเนินกลาง มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน มีทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทมรดกวัฒนธรรมดังนี้

1.1 เทศกาลสงกรานต์ นิยมจัดงานประจำปีในทุกปี ถือเป็นวันทำบุญขึ้นปีใหม่ที่ยึดปฏิบัติต่อ ๆ กัน กิจกรรมที่นิยม คือ การก่อพระเจดีย์ทรายถวายเป็นพุทธรูป

1.2 เทศกาลลอยกระทง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลบางสระแก้ว ได้จัดโครงการสืบสานงานประเพณีวันลอยกระทง ร่วมกับชุมชนบ้านเนินกลาง โดยมีกิจกรรมพายเรือไฟเบอร์พายกะบะ มวยทะเล และกลางคืน มีกิจกรรมการลอยกระทง ประวาดกระทง

2. ประเภทกลุ่มวิถีชีวิต (Lifestyles)

2.1 การทอเสื่อกก จันทบุรี ทอเสื่อกก แล้วนำไปประดิษฐ์ดัดแปลงให้เป็นเครื่องใช้ที่มีรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น เช่น กระเป๋าถือแบบต่าง ๆ เช็ดขัด แผ่นรองจาน กล่องใส่กระดาษเช็ดหน้า เบาะรองนั่ง และพนักพิง ตะกร้าใส่ผ้า ถาดเสิร์ฟ ผ้าคลุม และกระเป๋าเอกสาร ฯลฯ

2.2 เหลาะ/งอบ เหลาะ คือ งอบ หรือหมวกใบจาก โดยการนำใบจากมาเย็บเป็นหมวกเพื่อใช้สำหรับคลุมแดดกันฝนได้ วัสดุที่ใช้ ใบจาก เชือก เข็มเย็บจาก ไผ่

2.3 ตะข่อง เป็นเครื่องจักสานชนิดหนึ่ง สานด้วยไม้ไผ่ ปากแคบอย่างคอกม้อ มีฝาปิดเปิดได้ เรียกว่า ฝาช่อง ฝาช่องมีชนิดที่ทำด้วยกะลามะพร้าว และใช้ไม้ไผ่สานเป็นรูปกรวยปลายกรวยแหลมปล่อยเป็นซี่ไม้ไผ่เรียกว่า งาแซง ช่องใช้สำหรับใส่ ปลาปู้ กุ้ง หอย กบ เขียด

2.4 แส้ตึ้ง แส้บัดยุง จากโหม่งจากบ้านที่อาศัยอยู่ริมน้ำ โดยเฉพาะที่อยู่ติดกับป่าจาก หรือไม้ขายเลนริมน้ำ จะรู้กันเป็นอย่างดีว่ายุ่งมักจะชุม จึงได้มีการใช้วัสดุธรรมชาติที่หาได้มาประดิษฐ์เป็นของใช้ ได้แก่ แส้บัดยุงที่ทำจากโหม่งจาก

2.5 การปลูกป่าขายเลน การจัดการป่าขายเลน ตำบลบางสระเก้ามีพื้นที่ป่าขายเลนที่เรียกว่า “ป่าตะกาดใหญ่” ชุมชนบางสระเก้าได้จัดกระบวนการอนุรักษ์ป่าขายเลนตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การเลือก พื้นที่ที่จะการทำฟื้นฟู รวมถึงวิธีการที่เหมาะสมในการฟื้นฟูป่าขายเลน เพื่อให้ชาวชุมชนมีความเข้าใจถึง ความสำคัญของการอนุรักษ์ป่าขายเลน

2.6 การประมงพื้นบ้าน

บ้านเนินกลางมีพื้นที่ตั้งอยู่ริมคลองบางสระเก้า ชาวบ้านประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน ทำนา และปลูกถั่วเป็นอาชีพเสริม ประมงพื้นบ้าน หมายถึงเป็น “ชาวประมงขนาดเล็ก” ทั้งชายและหญิง มีวิถีชีวิตการทำมาหากินจากการทำประมงโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายเลือกจับ “สัตว์น้ำตามฤดูกาล” มีทั้งใช้เรือและไม่ใช้เรือ โดยการทำประมงบริเวณริมชายฝั่ง เพื่อเป็นทั้งอาหาร และรายได้ของครอบครัว

3. สินค้าที่ตอบสนองตามความต้องการที่แตกต่าง (Functional Creation)

3.1 การทำอาหารท้องถิ่น ได้แก่ แกงเบ็ดกะลามะพร้าว แกงเบ็ดกะลามะพร้าว หรือในบางพื้นที่เรียก แกงเบ็ดหัวมะพร้าวเป็นเมนูพื้นถิ่นจันทบุรี ซึ่งมีรสชาติหวานมันมาตตรสเผ็ดร้อนของน้ำพริกแกงป่าเกิดความอร่อยที่ลงตัว

3.2 ถั่วลิสงต้ม ชาวบ้านเนินกลางมีอาชีพค้าขาย คนในตำบลปลูกถั่วหลังเสร็จจากทำนาข้าว เพราะเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ปลูกถั่วลิสงเป็นพืชคลุมดิน จนพบกับเคล็ดลับที่สามารถต้มให้เหนียว เรียกว่า คนวัยรุ่นกินดีคนสูงวัยกินได้ การต้มถั่วขายนั้น มีถั่วต่างชนิดที่ออกต่างฤดูกัน หากเป็นถั่วนาดั้งเดิม จะต้มขายในเดือนมีนาคม แต่หากเป็นช่วงหน้าฝนและหน้าหนาว จะเป็นถั่วเกษตรที่ฝักใหญ่กว่า ต้องหาซื้อมาจากตลาดไท ซึ่งการต้มถั่วลิสงด้วยไฟนั้น จะให้รสชาติอร่อยกว่าการต้มด้วยแก๊ส เหนียวมากกว่า และหอมกว่า

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาคุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระเก้า จังหวัดจันทบุรี ปรากฏดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
ชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวม

คุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์	$\bar{X}$	SD	แปลผล	ลำดับที่
ด้านการสร้างทักษะและประสบการณ์	4.50	0.58	มากที่สุด	2
ด้านการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม	4.56	0.57	มากที่สุด	1
ด้านการมีเอกลักษณ์และโดดเด่น	4.49	0.59	มากที่สุด	3
ด้านการมีความแท้จริงในวิธีการผลิต ผลิตภัณฑ์ และ ประสบการณ์จริง	4.46	0.57	มากที่สุด	4
ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักท่องเที่ยว และคนท้องถิ่น	4.37	0.61	มากที่สุด	5
ระดับคะแนนเฉลี่ยรวมทุกข้อ	4.49	0.58	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 สามารถวิเคราะห์คุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรีทั้ง 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายด้านจากระดับมากไปน้อย ได้แก่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.57) รองลงมาคือ ด้านการสร้างทักษะและประสบการณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.58) ด้านการมีเอกลักษณ์และโดดเด่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.59) ด้านการมีความแท้จริงในวิธีการผลิต ผลิตภัณฑ์ และประสบการณ์จริง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.57) และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวและคนท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเสนอผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี เสนอผลิตภัณฑ์และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี ดังนี้ 1. กิจกรรมการถ่ายภาพ และกิจกรรมการวาดภาพสะท้อนวิถีชีวิตชุมชนบ้านเนินกลาง 2. การเรียนรู้การทำขนมจากถั่วลิสง เช่น ถั่วลิสงทอด เนยถั่ว มาการองไส้ถั่วลิสง ถั่วลิสงปรุงรส 3. การทำอาหาร

ด้วยเมนูใหม่ ๆ แปลก ๆ เช่นเมนูชาหมุ้มต้มถั่วลิสง เมนูกระดุกหมู 4. การเปิดศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายของชุมชนส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทศึกษาดูงาน 5. โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว 5.1 โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี 1 วัน (One Day Trip) วันที่1 ปั่นจักรยานชมวิถีชีวิตชุมชน - ทำอาหารท้องถิ่น - ทำขนม - ทำแสบ - ล่องเรือชมวิถีชีวิต 5.2 โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี 2 วัน 1 คืน (2 days 1 night) วันที่ 1 ปั่นจักรยาน - ทำอาหารท้องถิ่น - ทำขนม - ทำแสบ - ล่องเรือพื้นบ้าน - ชมพระอาทิตย์ตก วันที่ 2 ชมวิวพระอาทิตย์ขึ้น - ตักบาตรริมน้ำ - ทอเสื่อ - ทำหอย

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ บ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี สามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) ประเภทมรดกวัฒนธรรม 2) วิถีชีวิต 3) ศิลปะ และ 4) ประเภทสินค้าที่ตอบสนองตามความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มเครือข่ายเมืองแห่งความคิดสร้างสรรค์ Santa Fe ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่กล่าวว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ล้วนมาจากวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560) ที่แบ่งกลุ่มทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ออกเป็น 4 กลุ่มเช่นกัน และกล่าวว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวเหล่านี้ล้วนเป็นทรัพยากรที่มีศักยภาพสามารถนำมาเพิ่มมูลค่าและพัฒนาให้เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Greg Richards (2010) ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มีวิวัฒนาการมาจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองพฤติกรรมและความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของนักท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์ที่ 2 คุณลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ชุมชนบ้านเนินกลาง ตำบลบางสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี พบว่า คุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของหมู่บ้านเนินกลางนั้นภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งคุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีค่าสูงสุด คือด้านการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับ Crispin Raymond (2007) ที่กล่าวว่า “นักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourist) เป็นนักท่องเที่ยวที่สนใจและต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมของพื้นที่นั้นๆ โดยสนใจที่จะลงมือทำและเรียนรู้ด้วยตนเอง” นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Richards (2010) ที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พบว่า การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มีรูปแบบเปลี่ยนไปจากการท่องเที่ยวรูปแบบเดิม จากการท่องเที่ยววัฒนธรรมแบบจับต้องได้กลายมาเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ไม่สามารถจับต้องได้

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลผลิตและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านเนินกลาง จากผลการวิจัยเสนอผลผลิตและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน ดังนี้ 1. กิจกรรมการถ่ายภาพ และกิจกรรมการวาดภาพสะท้อนวิถีชีวิตชุมชนบ้านเนินกลาง 2. การเรียนรู้การทำขนมจากถั่วลิสง 3. การทำอาหารด้วยเมนูใหม่ ๆ แปลก ๆ 4. การเปิดศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5. โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านเนินกลาง ซึ่งสอดคล้องกับและสอดคล้องกับ ธนาวดี ปิ่นประจักษ์ (2564) พบว่า นักท่องเที่ยวต้องการกิจกรรมที่ตนได้ลงมือทำร่วมกับคนในชุมชน และมีกิจกรรมที่หลากหลาย โดยเกี่ยวเนื่องกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญา และ ต้องการให้ มีระบบรักษาความปลอดภัย

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการศึกษาข้างต้นผู้วิจัยสามารถค้นพบประเด็นใหม่ 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มที่มีความต้องการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีการเชื่อมโยงกับตัวตนของท้องถิ่น (local identities) ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวและคนท้องถิ่น และมีความต้องการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ต้องการเข้าไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่ยังไม่มีนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวมากนักหรือมีน้อย และต้องการค้นหาตัวตน 2. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สามารถประยุกต์ใช้เพื่อสร้างคุณค่าหรือเพิ่มมูลค่าให้กับ

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างความน่าสนใจและดึงดูดนักท่องเที่ยวที่อาจก่อให้เกิดประโยชน์ในทางเศรษฐกิจในระยะยาวได้ และ 3. คุณลักษณะของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กับการท่องเที่ยวประเภทอื่น โดยจะเน้นทรัพยากรประเภทวิถีชีวิต ซึ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เปลี่ยนจากวัฒนธรรมชั้นสูงไปสู่วัฒนธรรมชีวิตประจำวันมากขึ้น

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลงานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 1.1 เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังชุมชนบ้านเนินกลางมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาดูงาน ดังนั้นชุมชนควรมี การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ควรนำทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีอยู่ในชุมชนมาพัฒนา เพื่อสร้างจุดขายให้แก่ชุมชนและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ 1.2 ควรสนับสนุนให้กลุ่มการท่องเที่ยวบ้านเนินกลางเป็นแกนนำในการดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เช่น กิจกรรมการทำอาหารท้องถิ่น การทอเสื่อ การจักสาน ฯลฯ 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 2.1 ควรทำการศึกษากับพื้นที่อื่นๆในประเทศไทยเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในการพัฒนางานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถตอบสนองตามความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ 2.2 ควรพัฒนางานวิจัยในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวกระบวนการ หรือกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนบ้านเนินกลาง เพื่อรองรับการเข้ามาของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

เอกสารอ้างอิง

กชธมน วงศ์คำ และคณะ. (2563). รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนบ้านดอนบม ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. ใน วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ธนาดี ปิ่นประจักษ์ และคณะ. (2564). การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์อุรุกรลาไวจในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วันวิสาข์ พลอย อินสว่างนันท์ และคณะ. (2564). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดตรังอย่างมีส่วนร่วม. ใน รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- ศราวุธ ผิวแดง และคณะ. (2559). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มชาติพันธุ์ลุ่มน้ำโขง. ใน รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580). เรียกใช้เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2567 จาก https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf
- สำนักงานจังหวัดจันทบุรี. (2565). แผนพัฒนาจังหวัดจันทบุรี (พ.ศ. 2566 – 2570). เรียกใช้เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2567 จาก https://www.chanthaburi.go.th/files/com_news_devpro/202212_b87deded14ae58a.pdf
- อธิป จันทรสุริย และคณะ. (2563). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานอัตลักษณ์ความเป็นไทยตลาดไทยย้อนยุคบ้านระจัน จังหวัดสิงห์บุรี. วารสารที่ทัศน์วัฒนธรรม, 3(2), 141.
- อุษาวดี พลพิพัฒน์. (2545). การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน: กรณีศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนในประเทศไทย. จุลสารการท่องเที่ยว, 21(4), 38.
- Raymond, C. (2007). Creative Tourism in New Zealand: The practical challenges of developing Creative Tourism, 2007, 144 – 158.
- Richards, G. (2010). Creativity and tourism: The state of the art. Annals of Tourism Research, 2010, 1239-1240.
- Richards, G. and Raymond, C. (2000). Creative tourism. ATLAS News. 23, 16-20.
- Greg Richards. (2010). Tourism development trajectories from cultural to creative?. USA: n.p.